

AZ ARANYSZAVÚ PÜSPÖK

A magyar reformátusok évszázadok óta büszkén vallják, hogy az övék az igazi magyar vallás. Annyi bizonyos, hogy a kálvini reformáció a Kárpát-medencében élő sokféle nép közül szinte csak a magyarság körében talált követőkre, a Kálvin hitvallását valló közösség pedig számtalan jeles embert, tudóst, művészt, író, költőt, politikust adott a nemzetnek közel félezer esztendő alatt. A 20. században a magyar protestantizmus szellemi, lelki, közéleti arculatát leginkább talán *Ravasz László* püspök, politikus, hitszónok, egyházépítő és tudós író határozta meg.

◆ ERDÉLYI PÁLYAKEZDÉS

Ravasz László 1882-ben született Erdélyben, a Kalotaszeg vidékén fekvő Bánffyhunyadon. Családjá apai ágon székely birtokos familia volt, anyai felmenői között református lelkészeket találunk. Édesapja a helyi polgári iskola tanára volt, és az ifjú László is itt kezdte meg tanulmányait. Innen Székelyudvarhelyre került gimnáziumba, 1900-tól pedig a kolozsvári teológián és az ottani egyetemen tanult, közben diáklapokban kezdett publikálni. Lelkészsé avatták, majd Bartók György püspök titkára lett, akinek lányát néhány évvel később elvette feleségül. Rövid segédlelkészi szolgálat és egy berlini egyetemi év után Sárospatakon és Kolozsváron teológiai és bölcséleti doktorátust, magántanári képesítést nyert, és az utóbbi helyen, több más egyházi megbízatása mellett a gyakorlati, lelkipásztori teológia tanára lett. Ezt az állását 1921-ig, a román uralom első éveig megtartotta, közben pedig a háború alatt hadikórházi lelkészként is dolgozott.

Ebben az időben esztétikai munkákat, közéleti írásokat adott közre, egyebek között *Schopenhauer* széptanáról és *Böhm Károly* filozófiájáról. Református folyóiratokat szerkesztett, Erdély számára újat is alapított, komoly tekintélyre tett szert a magyar szellemi életben is. Intellektuális útkeresésének fontos vargabetűje, hogy 1910 és 1917 között tagja volt a szabadkőműves mozgalomnak. A kulturális életben ellenfele volt Adynak és az avantgárd szellemiségnek, bírálója a liberális és szocialista eszmék szellemi térfoglalásának. Trianon után Erdélyben maradt, 1921-ben azonban a Dunamelléki Református Egyházkerület püspökévé választotta, így a Kálvin téri templom lelkészi tisztségét is vállalva Budapestre költözött.

Ravasz László és Makkai Sándor református püspökök, 1936

A PÜSPÖK ÉS KÖZÉLETI EMBER

Ravasz László a hazai közélet meghatározó alakjává, a keresztény-nemzeti eszme egyik emblematikus megjelenítőjévé vált az 1920-as évektől a második világháború végéig tartó korszaknak. A református egyház elismert vezetőjeként prédikációi, amelyek a lelki tartalom mellett komoly retorikai értékeket is hordoztak, tömegeket vonzottak. Ahogy a katolikus értelmiség számára az 1920-as években Prohászka Ottokár püspök, később Bangha Béla jezsuita páter, úgy a reformátusok számára az ő Kálvin téri igehirdetéseai számítottak világnézeti-szellemi igazodási pontnak.

Sokat tett azért is, hogy új lendületet nyerjen a belmissziói munka, oldódjanak a hazai református egyházon belüli, időről időre kiújuló viták és ellentétek. Elismert hittudósként 1921-től egészen 1949-ig (a kommunisták által végrehajtott tagrevízióig) tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának. Vezette több református folyóirat szerkesztőségét, újakat is alapított, ezzel is biztosította a hazai reformátusság jelenlétét a magyar szellemi életben. Teológusi működése során közreadott gyakorlati teológiai kézikönyvet, dogmatikai

kompéndiumot, igehirdetési munkát. Keze alól püspöki szolgálata alatt került ki új szertartáskönyv, Újszövetségfordítás, bibliamagyarázat, de tanulmányokat és beszéd-sorozatokat is megjelentetett.

A KÖZÉLETTŐL A LEÁNYFALUI MAGÁNYIG

Református püspökként 1927-től hivatalból tagja volt a parlament felsőházának, a közös hit és konzervatív, nemzetépítő meggyőződés alapján közel állt Horthy Miklós kormányzóhoz. A református magyarság egyik vezetőjeként fő feladatának a Trianon utáni nemzeti traumából való kilábalást, a vallási élet megújítását tekintette, egyházán belül pedig az egyetértés útját igyekezett egyengetni. Ez utóbbira akkor nyílt igazán lehetősége, amikor 1937-ben ő lett a református egyház országos zsinatának lelkes elnöke. A keresztény-nemzeti politika feltétlen támogatójaként vett részt a közéletben, kereste a hazai protestáns egyházak összefogásának útjait és a katolikus egyházzal való közéleti párbeszéd lehetőségét is. Írásaiban, beszédeiben a hit melletti kiálláson túl a magyar nemzet iránti elkötelezettséget tekintette a legfontosabbnak, egy olyan

Ravasz László és Makkai Sándor református püspökök, 1936

magyar református nacionalizmus jegyében, amelyet patetikusan így fogalmazott meg: „Istennek különösen megáldott népe a magyar. Szép, úri fajta, született előkelőség, az erő és a kellem rokonszenves és méltóságos vegyülete”. Ez a meggyőződés vezette a baloldali, szocialista eszmék elutasításában, és ez volt az oka, hogy sok más egyházi közszereplőhöz hasonlóan erős ellenérzésekkel, bizalmatlansággal viseltetett a liberális és szocialista eszméket terjesztő hazai zsidóság iránt. Az 1940-es évek elején a felsőházi vitában még támogatta az első és második zsidótörvény elfogadását, ebben az ügyben azonban álláspontja rövidesen megváltozott: a harmadik zsidótörvényt már elutasította, amint pedig hozzá is eljutottak az európai zsidóság tömeges német deportálásának és megsemmisítésének hírei, az ezek elleni fellépést sürgetők közé állt. Így a német megszállók tudtával és jóváhagyásával indultak meg a református zsidómentő akciók. Maga Ravasz nyilvános egyházi fellépést is sürgetett ebben az ügyben; 1944 júniusában Raffay Sándor evangélikus püspökkel közösen kérte fel Serédi Jusztinián bíborost, esztergomi érseket közös tiltakozó pásztorlevél közreadására. Ez nem valósult meg, ám Horthy kormányzó és környezete komoly ösztönzést kapott a püspöktől, hogy hivatalosan követeljék a deportálások leállítását.

A háború után a kisgazdapártot támogatta, és az egyházi élet újraindítását tekintette fő feladatának, erre azonban kevés ideje maradt. 1948-ban Rákosi Mátyás személyes nyomására és a kommunistákkal kollaboráló egyházi körök sürgetésére lemondott minden hivataláról és Leányfalura vonult vissza. Az 1956-os forradalom idején, amelyben veje, Bibó István is komoly részt vállalt, visszahívták püspöki és lelkeszi tisztségébe, és az egyház Országos Intéző Bizottságának élére választották. Kádár János uralomra jutása után, 1957 húsvétján ismét eltávolították tisztségeiből, és még a nevét is igyekeztek kitörölni a hívek emlékezetéből. Csendes visszavonultságban élt ezután Leányfalun, a belügyi hatóságok állandó megfigyelése alatt. Megírta emlékiratait, befejezte, rendezte műveit, szellemi értelemben jelen maradt a református közösségekben. Igen magas kort ért meg, hiszen 1975-ben, kilencvenhárom esztendőskorában távozott az élők sorából, lelki-szellemi rehabilitációjára viszont csak a rendszerváltás után kerülhetett sor. Világszemléletét, hitét ő maga így foglalta össze: „Az élet a maga egészében becsület ügye. Nem szabad megvetni, nem szabad elpredálni, nem szabad eladni vagy eldobni; mert a mi életünk Isten drága kincse, amit a mi becsületünkre bízott.” ♦

**ÚJ VILÁG
SZÜLETETT
1914-1922
Kiállítás a
Várkert Bazárban**

1914
1914-1918
1918-1920
1920

SZÖVEG ÉS KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
RIPORT

VALAMIT TUD EZ A LÓ

December közepén a Bethesda Gyermekkorház sajtótájékoztatón jelentette be, hogy az osztályaikon ápolt gyerekeket egy miniló látogatja. A bejelentéssel azért vártak, mert ennyi idő kellett, hogy bebizonyosodjon, a Magyarországon egyedülálló terápia a hétköznapi gyakorlatban is biztonságosan, stabilan működik. Vertigo és gazdája, *Ács Franciska* a neurológiai és a rehabilitációs osztályon kezdték el a munkát, főleg súlyosan értelmi vagy mozgássérült, éber kórnás gyerekekkel foglalkoznak heti két alkalommal.

◆ Bevallom őszintén, egy levágott lófej melletti ébredésnél („Keresztapa” című film) nekem csak az rémisztőbb, amikor ott tornyosul felettem az élő állat. Akármennyire is szeretem a lovat, elfog a rettegés, amikor közelít felém. Fújtat, borzolódik a sörénye. Igazán sohasem tudtam legyőzni ezt a rettegést, hiába tudom, hogy az állat csak érdeklődik.

„Nagy ló közelében gyakran kialakul a félelem az emberben a mérete miatt. Érzed, hogy jó mellette, mégis egyre jobban rád nehezedik a súlya, ahogy közelít. Lezársz a félelemtől és bekapcsol a menekülési ösztönöd, pont úgy egyébként, ahogy a lóval is történik, amikor megijed valamitől. Egy kis testű pácival viszont máshogy működünk” – mondja Ács Franciska lovasterapeuta Budapesthez közeli házuk kertjében. Január 8-án látogattam meg őket, hogy Vertigóval „felszerelve” menjünk a Bethesda-ba, azonban a heves havazás közbeszólt, a lószállító utánfutóval veszélyes és stresszes lett volna az utazás a csúszós hegyi utakon.

„Gyerekkorom óta foglalkozok lovakkal, apám kisbéri félvéreket tenyésztett sérsekszőlősi tanyáján akkoriban. Képzeld, a dombtetőről láttam a Balatont 30 kilométeres távolságból! Napi feladat volt lóháton, szőrén lemenni a faluba frissen fejt tehéntejért.”

Később egyetemi évek következtek Pécsen, majd Budapestre költözött, így a lovazásból hosszú évek estek ki. Egészen addig, amíg megismerkedett későbbi párjával, aki történetesen lószakorvos. „A kutyámat vittem oltásra a magánrendelőjébe, ahol kisállatokkal foglalkozott, aztán kapcsolat lett belőle” – mondja nevetve. Akkoriban már járt lovas társaságokba, de saját lova még nem volt. Párjával aztán vetek egy-két nagylovat, a minilovakat pedig egy olaszországi kiállításon fedezték fel: „Rögtön megtetszett és feltűnt, hogy nem póni, annál sokkal arányosabb és kecsesebb. Kiderült, hogy Amerikában már közel 60 éve tenyésztik, a fajta hivatalos neve American Miniature Horse (AMH) és nemzetközi szervezetük is van, az én lovaimnak is van

Ács Franciska és Vertigo

Vertigo és Vili

Rehabilitációs osztály, Bethesda Gyermekkorház

hivatalos minősítése. Sokukat kifejezetten kiállításokra tenyésztik, egy lovassport-játék is erre a fajtára épül, nagy részüket pedig terápiára használják, amire a speciális idegrendszeri szelekció miatt kifejezetten alkalmasak.”

Ez a szelekció azért fontos, mert a ló menekülő állat. „Egy magas, nagytestű ló simán bepánikolhat egy idegen helyen, attól is megijedhet, ha megmozdul a függöny, vagy terepen felkap egy zacskót a szél. Ilyenkor nem megvadul, hanem bekapcsol a menekülő ösztöne és hazavágtat. Senkit sem akar bántani, csak biztonságban akar lenni” – mondja Franciska. A minilovakat úgy tenyésztették fokozatosan, hogy idegrendszerük jól viselje a váratlan fordulatokat, vagyis menekülőösztönét igyekeztek a lehető legjobban kikapcsolni a keresztezések során.

Franciska elhatározta, hogy meghonosítja itthon az Amerikában már hosszú évek óta alkalmazott minilovas-terápiát. Hosszas kutatás után végül az Egyesült Államokban vásárolt három lovat, mert ott lehetett hozzájutni a legkiválóbb egyedekhez.

Két-három év munkája kellett, hogy lovai – és ő maga is – alkalmasak legyenek terápiás célokra: „Nagyon kedvezőek a genetikai adottságaik, mellette pedig alkalmazom a természetes lóképzést, köznyelven suttogást. Ez a kapcsolatra, a bizalomra és az állatok testbeszédére épül, úgy kommunikálok velük, ahogy ők egymás közt a ménésben. A földről képzem a lovat. Farterelek, hátraléptetek, olyan jelzéseket adok nekik, amiket ők egymás közt használnak a dominanciaharcban. Ezáltal én leszek a vezető, vagyis a vezérkanca, aki a lovak hierarchiájában a legnagyobb tekintély. Így amikor kiviszem egyiküket a társaságból, akkor rám fog csatlakozni, megmarad benne a bizalom és tudok tőle kérni.”

Franciska, Urbán, Vili és Vertigo öt éven keresztül tanulták, hogy a legváratlanabb helyzetekben is higgadtak maradjanak. Jelenleg Vertigo a legbiztosabb, de Vili is jól működik éles helyzetekben, Urbán pedig készen áll élete első bevetésére. A hosszú tanulási időszakban volt olyan pont, amikor Franciska azt érezte, hogy nem bírja lelkileg a megpróbáltatásokat. „Több megkeresésem is volt magánszemélyektől, viszont olyan súlyos esetekkel találkoztam,

Napsugár és Anett

Látogatás egy másik kórteremben

hogyan összetörtem. A látogatások befátyolozták a napjaim, és csak a saját gyerekeimre tudtam gondolni. Bepánikoltam, mert addigra nagyon sok pénzt is beletettünk az egészségbe, és azt láttam, hogy hiába bírják a lovak nagyon jól, én ki fogok esni.”

A mai napig nem tudja pontosan, mi lendítette át a holtpontra. Talán az is szerepet játszott, hogy 2017-ben mindkét gyereke nagyon beteg volt, a kisebbik napokig volt súlyos, életveszélyes állapotban. A Bethesdában gyógyultak, és Franciska annyira elégedett volt mindennel, hogy elhatározta, amint a lovakkal odáig jutnak a tanulásban, itt fogják elkezdni a munkát.

„Bizonyított tény, hogy a lovak leveszik az emberről a feszültséget úgy, hogy bennük ez nem okoz problémát, ez a lovasterápia lényege” – mondja Franciska, aki szerint a terápia főleg azoknak a betegeknek létfontosságú, akik hosszú hónapokig, éveikig kényszerülnek az ingerszegény környezetben élni. „Sokszor nagyon súlyosan sérült gyerekeket látogatunk meg, többen éber kómában fekszenek évek óta. A tudomány azt mondja róluk, hogy érzékelésük egy csecsemő szintjén van, a szaglás, az érintés alig alakult ki náluk. De még

ez sem bizonyított, mert vannak olyan történetek éber kómából felébredtekről, akik azt mondták, hogy mindent felfogtak, ami körülöttük zajlott, csak nem tudtak reagálni, mert a testük rabjai voltak. Az egyik ilyen kislányt az otthonában látogattuk meg. Az egyik kezét egy éve nem mozdította, de ahogy odaállt mellé Vertigo, egyből megérintette. Anyukája fél óráig csak zokogni tudott utána...”

Franciska tavaly nyár végére állt készen, és megkérte a kórházban dolgozó ismerősét, Tóth Franciska szociális munkást, hogy segítsen. „Átküldtem neki pár videót és fényképeket a terápiáról, ezután teljesen mellénk állt és kikaposta nekünk az utat. Bátorította a kórház vezetőit, hogy próbálják ki a terápiát, mert ilyen még nem volt az országban. Nagyon sok kérdésük volt: mi van, ha megvadul a ló és sérülést okoz, betegséget terjeszt vagy odapiszkít?”

Fontos tudni, hogy a ló higiéniai és állategészségügyi szempontból biztonságosabb a kutyánál, ugyanis ló és ember között nincs zoonózis, vagyis nincs olyan betegség, ami lóról emberre terjedne. „Valamint lovaim a saját betegségeik ellen oltva vannak. Egy legelő állat nem tud

szobatiszta lenni, viszont zárt térben nem pisilnek, a kórházban pedig egy nagyon speciális, Amerikából rendelt terápiás trágyázózsákkal jelenünk meg, amit észre sem lehet venni, mert a farkuk alá van erősítve egy heveder segítségével.”

Franciska és Vertigo három hónapig járt minden héten csütörtökön és pénteken a Bethesda-ba. „Muszáj volt leteszteni, mert annál nagyobb leégés nincs, mint ha kiderül, hogy mégsem működik.”

A minilovas terápia eddig teljesen ismeretlen volt Magyarországon. Az elmúlt hónapok eredményei azonban nagyon biztatók, több, mozgáskoordinációs betegnél észleltek nagyon kedvező javulást, valamint éber kórnás betegek is pozitívan reagálnak a ló jelenlétére. A Bethesda gyógytornászai állítják, hogy Vertigo megjelenése óta sokkal jobban koncentrálnak a gyerekek a feladatokra, és már az is pozitívan hat rájuk, hogy várják a ló érkezését.

Mivel az alapellátás nem támogatja a terápiát, ezért Franciska teljesen önköltséges alapon dolgozik. Fizetést nem kap, az állatok etetését, szállítását saját forrásból fedezi. A Bethesda vezetőivel dolgoznak azon, hogy

támogatást és szponzorokat találjanak, de addig is nagyon szívesen fogadnak bármilyen segítséget.

A beszélgetés után ültem a padlószőnyegen a fényképezőgéppel, Franciska éppen a kandallóba rakott néhány hasábot. Verti közeledett, én izgultam, de nem mozdultam. Fekete orra hozzáért az orromhoz és beleszagolt. Én is bele. Másodpercekig szívtam a finom szénaillatot magamba és talán még valami mást is, mert már nem féltem. „Jól csinálod, engedni kell, hogy ő tegye meg az első lépést!”

Bethesda, rehabilitációs osztály, január 10. Sokan vannak a kórteremben, amikor belépek. Négy kislány az ágyon, előttük Verti. Velük szemben egy tévéstáb operatőrrel, riporterrel, technikussal, rendezővel. Ács Franciska, Tóth Franciska. Négy szülő. Négy nővér. És még én is kattogok bele a ló fülébe a géppel. Mindez 15 négyzetméteren, három ágy között. Kivagyok, menekülnék a szabadba. Verti meg áll, mint a cövek. Ölelik, nézik, mosolyognak rá, mindenki megilletődve, suttogva beszél. Eltűnik az én pánikom is. Valamit tényleg tud ez a ló! ♦

Fő támogató:

RICHTER GEDEON

MÉDIA A CSALÁÉRT-DÍJ 2018

„A családról azt szoktuk mondani: a hátterem. Nincs igazunk. Mert a család az előterünk. Minden, ami fontos, általa és benne kezdődik – és, persze, végződik. A történeteink is. Itt van hát az idő, hogy a család legyen a legszebb szenzációnk, a legkülönlegesebb, legmegindítóbb közös történetünk! Itt az idő, hogy a család előtérbe kerüljön, a médiában is. Ünnepeljük idén is együtt azokat, akik arról írnak, ami a legfontosabb az életünkben.”

Dr. Aczél Petra

a Média a Csaláért Alapítvány elnöke

www.mediaacsaladert.hu

Lezárult a Média a Csaláért-díj közönségsvavazása. Mind a 12 pályamunka alkotójának gratulálunk, hiszen az alapítvány zsűrije sok jelölt közül választotta ki őket. Az online közönségsvavazás során **2293 voks érkezett**, köszönjük minden szavazónak, hogy ezzel is támogatta a családbarát médiát! Hamarosan kisorsoljuk, hogy közülük kik nyerték az ajándécsomagokat, a névsort pedig közzétesszük honlapunkon. A szavazás során a verseny állása folyamatosan követhető volt, de **díjátadó ünnepségünk után hivatalosan is nyilvánosságra hozzuk a közönségdíjas nevét.**

A CSALÁDBARÁT MÉDIÁÉRT-DÍJ 2018-RA JELÖLT ÚJSÁGÍRÓK:

Holko Réka: **A nagycsaládosok különös élete** – január / Ridikül, Duna TV

Király Eszter: **„Erősebb leszel, mert elfordul a tekinteted magadról.”** – február / envagyokazapad.com

Rist Lilla: **„Kenguru-mama – Az anyai test csodája** – március / Nők Lapja

Greff András: **Apáról fiúra** – április / Marie Claire

Füller Tímea: **Magyola** – május / Family Magazin

Herczeg Zsuzsa: **Magukra hagyott kisöregék - De hol vannak az unokák?** – június / she.hu

Sánta András: **Fiatalok a digitális térben** – július / Családi hét, InfoRádió

Street Gábor Huba: **Megtartja?** – augusztus / evamagazin.hu

Horváth Ágnes: **A családi fészkek elhagyása** – szeptember / Kossuth Rádió, Napközben

Doffek Gábor: **„Engem egyetlen dolog érdekel, minden mást leszarak” – apai útravaló a 13 éves, bulzni készülő lányomnak** – október / wmn.hu

Halász Sári: **Megint szabadabb a vásár: gyerekpornót tessék!** – november / 24.hu

Nyíri Zsuzsi: **Végtaghiányos baba növekszik a szívem alatt...** – december / she.hu

Kiemelt
támogatók:

Partnerek:

Támogatók:

Kiemelt médiapartnerek:

» stílusos » bátor » elkötelezett

Médiapartnerek:

IT GIRL

Ha megkérdezem, hogy hány nő programozó ismerősöd van, bizonyára nem fogod rávágni, hogy „se szeri, se száma”. Kódíráásra, szoftverfejlesztésre vagy egyéb információtechnológiai (IT) területekre általában úgy gondolunk, hogy az nem nők való vidék. Vállalkozások dolgoznak azon, hogy ez megváltozzon, választ adva arra is, tény vagy sztereotípa-e, hogy ez a terület férfiaknak való.

◆ NŐI KÓDFEJTŐK

Érdekes, hogy a számítógépek hőskorában fordítva volt, a nők voltak túlréprezentálva a férfiakkal szemben. A II. világháború idején, az angliai Milton Keynes kisvárosban, a Bletchley Park udvarházban működött az angol kormány kommunikációs főhadiszállása. Itt dolgoztak Anglia legjobb kódfejtői. Ám a férfi dolgozók kisebbségben voltak a női munkatársakkal szemben, ugyanis a kódfejtésben részt vevők 80 százaléka nő volt, akik között találhattunk matematikust és nyelvészt is. Egyszer Churchill is megjegyezte viccesen, hogy Bletchley-ben olyan libák vannak, akik nem gágognak, utalva ezzel a dolgozók nemére és munkájuk titkosságára. Szóval a szoftverfejlesztés egykor női munka volt, a férfiak figyelme akkoriban inkább a hardverre irányult. De korban még inkább visszalépve találunk másik példát is.

VIKTÓRIA KIRÁLYNŐ IDEJÉBEN ÉLT ADA LOVELACE, LORD BYRON KÖLTŐ LÁNVA, AKIT MA A VILÁG ELSŐ PROGRAMOZÓJÁNAK TARTANAK.

Ez úgy történhetett meg, hogy Ada nem az akkori társadalmi szokásoknak megfelelő neveletésben részesült, hanem a matematika felé irányították.

A fentiek és jól példázzák, hogy korántsem a két nem közötti képességbeli különbségekről van szó. A programozás mindkét nem számára ugyanúgy elsajátítható. Mégis, manapság kevés nő gondolkodik azon, hogy STEM területen, azaz matematikai, mérnöki, technológiai vagy tudományos pályán találja meg a számítását. **Faix Csaba**, a Prezi kommunikációs tanácsadója is ezt emeli ki, amikor arról faggatom, hogy mi az oka a nők alacsony létszámának a techiparban.

Női kódfejtők a Bletchley Park D blokkjában, 1944

„A gond az, hogy a lányok tiniként egyszerűen nem ezt a pályát választják. Több feltevés és kutatás is van, hogy ez miért alakult így. Az egyik elmélet szerint azért, mert ahhoz, hogy valaki mérnök szakra menjen, matek felvételi kellett, az pedig az iskolákban inkább fiús tantárgynak számít. Egy másik nézet szerint pedig a '80-as években megjelent videójátékok miatt, amelyekkel inkább a fiúk játszottak. Természetesen az nem sajátosan magyar jelenség, hogy a programozás fiús dolog lett” – magyarázta a szakember.

FÉRFIURALOM A TECHIPARBAN

Információtechnológiai és gazdasági szakportálok szerint, a legfrissebb kutatási adatok alapján, Magyarországon a férfiak aránya a techiparban 90,4%. A Központi Statisztikai Hivatal oktatási adatai azt mutatják, hogy a felsőoktatásban az informatika szak népszerűsége ugyan növekszik, azonban az itt tanuló lányok aránya egyelőre 15%. Az Egyesült Államokban

Ada Lovelace portréja, 1835 körül

a felsőoktatásban, a számítástechnikai vagy tudományos szakokon tanulóknak csupán 18%-a lány, éppen ezért a nők száma a Szilícium-völgyben is alulreprezentált. Azt is megfigyelték, hogy az 1990-es évek óta ezen a területen csökken a nők létszáma, ugyanis a pályaelhagyók között több mint kétszer annyi a nő (41%), mint a férfi (17%).

IT GIRLBŐL IT GIRL

A kifutókról jól ismert Karlie Kloss, amerikai modell, éppen ezen a láthatóságon munkálkodik a »Kode with Klossy« (Kódolj Klossyval) elnevezésű kezdeményezésével. Hogy mit keres egy it girl az infotechnológiában? Karlie rendhagyó módon választott, hiszen az ő szakmájában a következő karrierállomás általában a divattervezés vagy a fitness szokott lenni. Döntését azzal magyarázta, hogy elbűvölte az a technológia, amely érinti és befolyásolja mindennapi életét, és meg akarta ismerni

a misztikus nyelvezetet, azaz a kódolást, amely ezt létrehozta. Vonzó személyisége, meggyőző érvei sok fiatal lánynak adtak motivációt. Nyári táborai, ahol eleinte 20 lány pillanthatott bele a kódolás rejtelmébe, időközben Amerika-szerte hálózattá nőtték ki magukat. Az Egyesült Államokban egyre jobban látszik ennek a „menőség” faktora, amihez a jelen popkultúrája a legmegfelelőbb háttér.

LÁNYOK NAPJA

Nálunk is elérhetőek már hasonló kezdeményezések. A Django Girls Budapest workshop kortól függetlenül várja a nőket, hogy nagyobb önbizalmuk legyen a billentyűzethez. Egy kis programírás, applikációkészítés mindössze egy szombaton. A cél az, hogy kedvet kapjanak a területhez. A kezdeményezés négy évvel ezelőtt Berlinből indult azért, hogy csökkentsék az esélyegyenlőtlenségeket és támogassák a sokféleséget az infotechnológiában. Másik példa erre a már több éve megrendezett Lányok Napja. Az eredetileg Amerikából indult rendezvény lényege, hogy minél több lány jelenjen meg a tudományos és az információtechnológiai területeken. A Prezinél szervezett Coding Girls is azt a célt szolgálta, hogy a számítástechnika mint potenciális pálya jelenjen meg a lányok fejében. A program időközben átalakult, szellemiségét egy másik vállalkozás, a Skool vette át.

A SKOOL TANFOLYAMAIN, A YES, SHE CODES! SZLOGEN ÉRTELMEBEN, 8-18 ÉVES LÁNYOKNAK SZERVEZNEK KÓDOLÓ FOGLALKOZÁSOKAT.

Négyéves fennállása óta a programban 2000 lány vett részt, már hat városban működtetnek Skoolklubot, amelyeket nagy érdeklődés kísér. Dióhéjban így foglalta össze tevékenységüket **Guzsaly Péter**, a Skool operatív menedzsere. „Célunk az, hogy a foglalkozásokon részt vevő lányok sikerélményeken alapuló oktatásban részesüljenek, és megismerjék a technológia nyújtotta lehetőségeket”. Érdekeségük, hogy foglalkozásaikat a támogató partnerek, fejlesztőcégek irodáiban tartják, azaz munkahelyi környezetben. Ezzel tulajdonképpen több legyet ütnek egy csapásra. A tanfolyamokon a partnercégek fejlesztői oktatnak, és a részt vevő lányok találkozhatnak a cég női programozóival is. Ők mentorként segítik a munkát, a fiatalok pedig bepillantást nyerhetnek abba, hogy hogyan működik egy nő ezen a területen. „A jelentkező lányok motivációja a kíváncsiság mellett az, hogy szeretnék a számítógépet kreatív

alkotásra, önkifejezésre is használni” – mesélte Guzsaly Péter. Lelkesen mutatja, hogy felméréseik szerint a résztvevők 92 százaléka lát karrierlehetőséget az infotechnológiában. Nem titkolja, hogy örülnének, ha tőlük repülnének ki az első fecskék, és rendkívül büszkéek, hogy ehhez van már saját sikertörténetük is. Bugir Zsófi 16 évesen, még az első Skool-csoportok egyikében ismerkedett meg a programozás alapjaival. Tanulmányait informatika szakon folytatta, a Prezinél gyakornokoskodott, és ma már egy nemzetközi infotechnológiai fejlesztőcég programozójaként dolgozik.

A LEGFONTOSABB: NYITOTTNAK LENNI!

A Szilícium-völgyi zaklatásos botrányok vagy a James Damore-féle „kiáltvány”, amely szerint a nők biológilag alkalmatlanok a programozásra, azt mutatják, hogy a negatív kulturális sztereotípiák is hozzájárulnak ahhoz, hogy a nők más pályát választanak. Szemléletváltásra van szükség. A Skoolnál ezt hasonlóan gondolják.

VÉLEMÉNYÜK SZERINT A LÁNYOK ÚTJÁBA A KULTURÁLIS GÁTLÁS, A PROGRAMOZÁS OKTATÁSÁNAK HIÁNYA ÉS PERSZE AZ ÖNBIZALOM HIÁNYA GÖRDÍT AKADÁLYOKAT.

Nem feltétlenül igaz, hogy a férfiak jobbak és gyorsabban. A Prezinél természetesnek tekintik, hogy mindenkit csak a tettei és a teljesítménye alapján ítéljenek meg. „Azaz, ha van egy férfi és egy női jelölt ugyanarra a pozícióra, mi a jobbat választjuk közülük” – mondja Faix Csaba. A szemléletváltással kapcsolatosan bizakodó: „Egyre több cég érti, miért fontos, hogy minél sokszínűbb csapatok dolgozzanak náluk. A »Nyitottak vagyunk« kezdeményezést azért hoztuk létre, hogy láthatóságot biztosítsunk ezeknek a cégeknek. Azok, akik értik ezt, a hasznát is megtapasztalhatják, ugyanis ahol hangsúlyt helyeznek a női szerepvállalásra, nagyobb az esélye fölülmúlni azokat a versenytársakat, ahol ez nem történik meg. Valószínű, hogy könnyebb olyan csapatban dolgozni, ahol mindenki egyetért és hasonlóan gondolkodik, de sokkal több a vakfolt és a hiányosság a munka végeredményében.”

ILYEN MA EGY IT LÁNY

A női munkaerőre jelenleg nagy szükség van. A techpar munkaerőhiánnyal küzd világszerte, éppen ezért a vállalkozások nem engedhetnék meg maguknak, hogy diszkrimináljanak. Holcsik Annamária, a Biroda frontend munkatársa egy olyan cég dolgozója, ahol nem a nem számít.

Karlie Kloss IT hallgatókkal a Kode with Klossy kampány St. Louis-i (USA) rendezvényén, 2018. június 15.

Életkép a Skool egyik tanfolyamáról

„Egy pillanatig sem éreztem, hogy a nemem miatt hátrányos helyzetben lennék – mesélte, de hallott ellenkező esetekről. – Azonos nemű emberek között is hatalmas különbségek lehetnek (testi, szellemi és érzelmi szinten egyaránt), néha még talán nagyobbak is, mint férfi és nő között, mégis kétségbevonhatatlanul alkalmasak lehetnek ugyanarra a feladatra” – fejt ki véleményét. A techvállalkozás, amelynek munkatársa, széles körű infotechnológiai szolgáltatásokat végez, ő pedig egy olyan webapplikáció fejlesztésében vesz részt, amely a hulladékcsökkentéshez és újrafelhasználáshoz nyújt segítséget. Annamária nemcsak attól érdekes, hogy ma még ritkának számító „női kocka”, hanem azért is, mert kis kitérővel került erre a pályára. Motivációjáról így mesélt: „A számítógépezés mindig része volt az életemnek, gyerekkoromtól kezdve sok időt töltöttem el vele, különösen a számítógépes játékok kötöttek le, ez ma sincs másképp.” Mindezek ellenére mégis tájépitészként végzett. Az informatika akkor lett újra opció a számára, amikor tanulmányai alatt megismerkedett a 3D-s látványtervezéssel. „Érdekesnek találtam és úgy gondoltam, ez nekem is menne, szívesen megpróbálnám” – mondta. Végül más is fontos szerepet játszott abban, hogy a váltás mellett döntött. „Részt vettem a Greenfox Academy egyik workshopján, hogy megtudjam, érdekel-e annyira a kódolás, mint amennyire feltételeztem. Nem csalódtam, ezért belevágtam az átképzésbe, és nem bántam meg”.

AZ ÚJ INFLUENCEREK

Az infotechnológiai cégek sem bánják meg, ha nőket alkalmaznak. Ugyanis, ha nemcsak felhasználóként vannak jelen, hanem a fejlesztésben is egyre többen vesznek

részt, akkor megvalósulhatnak egy termék vagy egy szolgáltatás előállításánál a női szempontok.

KELL A NŐI SZEM, MERT NEM FELTÉTLENÜL KÉNYVELMES ÉS HATÉKONY MINDENKINEK A FÉRFIAS TESTRESZABOTTSÁG.

Emellett eredményesen használhatók a nők szociális adottságai, jó előadói képességük. Összekötő hidakként tudnak működni a technológiai és a nem technológiai dolgozók között, a cégen belül és kívül egyaránt. Azok, akik már tapasztalják ezen előnyöket, beszámolnak a nők kreativitásáról, empátiájáról és érzékenységéről, amelyek az informatikában rendkívül hasznosak. Felfedezték gyakorlatiasságukat, szakmai szerénységüket és azt, hogy képesek a számítástechnika területén nagyon fontos közös tanulás, fejlődés élére állni. Társadalmi szempontból pedig azért fontos, mert a technológia egy lehetőség a világ megváltoztatására, és ma már elérhető bármilyen alulreprezentált kisebbség számára, akik ezáltal részt tudnak venni az átalakulásban. Egyébként a humán erőforrás-szakemberek szerint a jövő sztárszakmái közé tartoznak majd az informáciotechnológiai állások. A ma ezzel foglalkozó nők nem úttörők, inkább ők az új influencerek, az új IT girlök, akik megmutatják a nők számára a felfedezetlen ösvényeket, és követőket generálnak. A cél nem az, hogy elmondhassuk, „a nőknek itt se szeri, se száma”, hanem az, hogy éppen elegendő legyenek. ♦

SZÖVEG –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
VILÁG-KÉP

AZ ISTENT JÁTSZÓ EMBER

A sci-fi irodalom és a filmvilág a technológiai fejlődéssel párhuzamosan egyre inkább kacérkodik olyan történetekkel, amelyekben az ember Istent utánozva teremt új életformákat, alternatív valóságokat. A jövőnket megidéző fantáziák többsége ugyan ZS kategóriás film vagy regény, azonban akadnak kivételek.

◆ Michael Crichton (1942–2008) a műfaj koronázatlan királya volt, íróként és rendezőként olyan alkotásokat is jegyzett, amelyek – kis túlzással fogalmazva – halála után alig egy évtizeddel megvalósulni látszanak. Neki köszönhetjük többek közt az „Androméda-törzs” (1971), „Jurassic Park” (1993) vagy a „Kongó” (1995) filmeket, de például a népszerű „Vészhelyzet” sorozat első három epizódját is ő írta.

Crichton számára az Istent játszó ember kedvenc téma volt, ennek veszélyét nem győzte eleget hangsúlyozni. Először a „Westworld” című filmjében („Feltámad a vadnyugat”; író, rendező, 1973) foglalkozott ezzel. A történet a jövőben játszódik, ahol a legkedveltebb kikapcsolódás egy olyan tematikus vidámpark, ahol a személyzet androidokból áll, és a látogatók azt tehetnek velük, amit csak akarnak, következmények nélkül. Aztán a vadnyugati színpad egyik szereplője meghibásodik, és elszabadul a pokol.

Filmjéből több mint 40 évvel később az HBO készített sorozatot Jonathan Nolan rendezésében azonos címmel, ebben részletesen kidolgozzák és továbbgondolják Crichton eredeti történetét a vadnyugati színpad mintájára létrehozott „speciális kalandparkban”. Az idén harmadik évadjába lépő „Westworld” rendkívül népszerű. A remek forgatókönyv, a rendezés és a mesterien kimunkált képi világ mellett a történet nemcsak egy hátborzongató, de távoli jövőt idéz meg, mert egyes elemei már léteznek, köszönhetően az elmúlt évek biotechnológiában, robotikában és mesterséges intelligenciában elért áttöréseinek.

Nem véletlen, hogy a legnagyobb képügynökségként számontartott Getty Images a 2018-as év meghatározó történéseit összefoglaló galériájába bevásárolta az itt látható fényképet, amely az Engineering Arts cornwalli műhelyében készült 2018. május 9-én. A brit cég a kereskedelemben is forgalmazott androidok vezető gyártója, 2004-es alapítása óta legsikeresebb modelljük a RoboThespian, amely embernagyságú, teljesen interaktív és több nyelven beszél. Tematikus kiállítások, tudományos előadások, technológiai vásárok és múzeumok népszerű szereplője világszerte, a TED-en is tartott már 15 perces önálló beszédet.

A képen a cég új fejlesztése, a Mesmer egyik prototípusa látható. Az emberszabású robot Tedroy Newell angol színész kiköpött mása. Készítéséhez a Londonban élő férfit három dimenzióban beszkenelték, rögzítették mimikáját és gesztusait is. A cég informatikusai több százezer soros programot készítettek a vezérléshez. A mérnökök acélból csontvázat, a testrészek mozgatóhozhoz mechanikus szerkezeteket, bőrt pedig szilikonból nyomtattak 3D-technológiával, ezenkívül emberi hajat és szőrzetet kapott. A beépített kamerák, szenzorok és mikrofonok segítségével Fred – merthogy így hívják a világ első emberszabású robotját – képes valós időben nemcsak válaszolni, hanem kérdezni is, mindezeket több nyelven. Mobiltelefonos applikációval irányítható. A mérnökök 12 hét alatt építették meg Fredet, és azon nyomban be is

ültették egy londoni kocsmába, hogy az elképedt vendégek reakcióit rejtett kamerákkal rögzítsék. Egyiküket elborzasztotta, hogy mennyire valóságos, és meg is jegyezte, hogy ezentúl nézni fogja a Westworldöt. Fred valóban a sorozat második évadját reklámozta a brit fővárosban.

Mesmer robotok már rendelhetők a cég honlapján keresztül (www.engineeredarts.co.uk). Az árképzés érthető okokból egyedi, tájékozódásképpen a nem emberi, hanem robotkinézetű RoboThespiánok ára 9500–59 000 font között van, ez forintban 3,7–17 millió. ♦